

K O B R A

KULTURNÍ OBČASNÍK REGIONÁLNÍCH
AUTORŮ

LEDEN 2014*** ROČNÍK XV.*** ČÍSLO 1

Citát inspirující:

“Píšu od samého začátku stále jen o tom, o čem bych sám jako
čtenář chtěl číst, a píšu tak, jak bych to samé jako čtenář chtěl vidět
napsané.”

Vladimír Balla

Ilona PLUHAŘOVÁ

P.F. 2014

„Třináctka brala i dávala,

nezřídka t'ala nás do těla,

čtrnáctka nebude jinačí,

zdraví a štěstí at' vystačí.”

EXPERIMENT aneb DVĚ CITACE

Dovolím si odcitovat krátkou pasáž ze čtvrtletníku Výboru národní kultury Lípa, který vyšel v březnu 2013. Pavel Josifovič Hejátka zde píše následující na str. 32, cituji:

Vidím to pochopitelně v literárních médiích, jež jsou opět obsazena spolehlivými a věrnými druhy, kteří píší „nezávislé a odborné“ recenze svým kamarádům, a pokud tam již náhodou pronikne někdo zvenčí, je naprosto zostuzen a dehonestován. V roce 2010 jsem udělal takový experiment, kdy jsem poslal do jednoho nejmenovaného literárního periodika báseň Jana Skácela, v níž jsem změnil jen asi tři slovíčka a podepsal se pod ní, s prosbou o otištění. Jen díky signatuře mého jména mi přišla odpověď, že „se otiskují jen básně a texty, jež mají určitou úroveň a jejichž laťka převyšuje průměr a šed' ...“ Tak si v souvislosti s tím říkám, kdo, když už ani takový autor, jakým Jan Skácel bezesporu byl a je, je tím žádaným nadprůměrem? Tolik citace.

Je to opravdu zajímavý názor a zkušenost!

A ještě si dovolím jednu citaci, ta je tentokrát z řeči Michala Černíka u příležitosti předání Ceny UČS Jaroslavu Čejkovi 23.listopadu 2013 (celý článek viz <http://www.obrys-kmen.cz/index.php?rok=2013&cis=49&cl=05>).

„Kdyby ses nejmenoval Jaroslav Čejka, tvé verše a povídky by se předčítaly v rozhlase, určitě by některé z tvých próz byly zfilmovány, redaktori médií by s tebou dělali rozhovory, získával bys nejrůznější literární ocenění - tak jako každý spisovatel, který umí. Nepochybuji o tom, že románům KGB či Odcizená krajina by ministerstvo kultury udělilo granty na překlady zahraničním nakladatelům a bohemistům.

Vzpomínám si, jak jsi před nějakým časem vedl přes internet diskusi s jedním redaktorem Lidových novin, který ti potvrdil, že i kdybys napsal sebelepší knihu, nikdo jí nepřizná hodnotu a psát o ní

nebude. Říká se tomu cenzura tichem. Ve vědomí mnohých kulturních redaktorů našich médií existuje imaginární seznam spisovatelů, kterým je třeba dávat prostor, a spisovatelů, kteří jsou nežádoucí a jimž se prostor udělovat nemá. Patříš mezi ty druhé. Každý z nich ví, čím jsi byl, a nikoho nezajímá, co jsi dělal a jak. Možná by si mohli dnešní normalizátoři alespoň přečíst tvou autobiografii Aparát aneb Soumrak polobohů, který jsi vydal brzy po převratu a v němž vyprávíš o svém působení ve vyšších patrech kulturní politiky. Možná by pochopili, že jsi nechtěl jen netečně přihlížet chybám a omylům tehdejších polobohů moci a bláhově sis namlouval, že věci budeš napravovat.

Už téměř čtvrt století jsi tedy spisovatelem nežádoucím a jako občan druhořadý. Pokřivení demokraté v pokřivené demokracii tě vydělili z české literatury i z médií a zbavili tě veřejného slova. Považovali by za vítězství, kdybys sám sebe zbavil slova uměleckého. Slovo, nezávislé myšlení a pravda patří člověku a ty si nedej vzít toto vlastnické právo. Především proto, že umíš“.

Co k tomu dodat?

Václav

VÍTE, ŽE ...

- Václav Franc uveřejnil ze zpravodaji SVK v Hradci Králové „U nás“ (číslo 4/2013, vyšlo 5.prosince 2013) článek „Bystrica je slovenská Paříž“ o pobytu delegace Královéhradeckého kraje v říjnu 2013 v Banské Bystrici.

- Dana Beranová se zúčastnila dvakrát se skupinou Ze šuplíku koncertního turné po Německu (víkendy 16.a 17.listopadu 2013 a 23. a 24.listopadu 2013), a to v Marienthalu. Informace o této akci, ale i dalších vystoupeních (např. na Pecce nebo 2. vánoční koncert pro Klub aktivních seniorů v Jičíně) najdete na stránkách skupiny Ze šuplíku -viz <http://zesupliku.cz/> .

- Václav Franc uveřejnil v Knihovnicko-informačním zpravodaji

Královéhradeckého kraje článek o jeho cestě v rámci delegace kraje do Banské Bystrice „Bystrica je slovenská Paříž“ (viz ročník 23, číslo 4/2013, vyšlo 5.prosince 2013).

- Václav Franc uveřejnil v bulletinu Střediska východočeských spisovatelů „U nás“ (číslo 34, ročník IX, 2013, vydáno prosinec 2013) povídku „Štědrovečerní host“ a dále články o cestě jičínských autorů do Martina „Jičínští autoři ve slovenském Martině“ (plus foto z akce) a článek o pobytu v Banské Bystrici „Václav Franc v delegaci Královéhradeckého kraje v Banské Bystrici“. Ve stejném bulletinu je potom v článku „Ohlasy a recenze“ informace Františka Uhra o povídce Václava France v Almanachu Nibiru „Modlitba pro Jovanku“.

- Václav Franc se představuje v antologii „Sever západ východ“ (svazek 5, Východní Čechy a Vysočina) „Na dva východy“ (vydalo Středisko východočeských spisovatelů, prosinec 2013) pěti básněmi, a to „Čím bych chtěl být“, „Píši báseň o kotěti“, „Dítě ve mně“, „Zítřek“ a „Domove“.

- Václav Franc uveřejnil ve Zdravotnických novinách (číslo 25/2013, vyšlo 16.prosince 2013) povídku „Dárky“.

- Václav Franc se v sobotu 14.prosince 2013 zúčastnil schůze Střediska východočeských spisovatelů v Pardubicích, která se konala v rámci zakončení „Maratónu autorských čtení“.

- Václav Franc vydal ve spolupráci s „knihovničkou.cz“ knihu starších povídek a básní „Vánoce“ (prosinec 2013).

- Josef Jindra uveřejnil v Obrysu-Kmen ve středu 18.prosince 2013 (číslo 51/2013) článek „175 let Václava Šolce“ a báseň „Dvě tváře Václava Šolce“.

Václav

Máme tady nový rok, a tak jej přivítejme pěkně zvesela nápaditou poezií pro děti pana Zdeňka Salavy, autora dvou veselých knížek „Sloni v porcelánu“ a „Haf haf párty“. Dnešní host v naší ČAJovně se pochlubil, že už chystá další překvapení pro dětské čtenáře.

Rozhovor poskytl lednovému ČAJi Pardubák tělem a duší Lubomír Macháček. Jeho literární plodnost je obdivuhodná, i když přiznává, že: „V jistém věku člověk pochopí, že jsou důležitější věci, než jestli napíšete těch svých třicet řádků denně!“

Tvorbu domácích autorů tentokrát zastupuje Josef Jindra svou prózou „Moje rychlá manželka“. Protože se blíží termín uzávěrky Řehečské slepice 2014 (mimochem v pátek 10.ledna 2014), tak jsem připomenul i řehečskou tematiku vzpomínkou na jednoho tamního velikána ve „vědeckém pojednání“ o géniovi „Fráňa Franěk – největší řehečský spisovatel všech dob.“

Doufám, že lednový ČAJ přináší aspoň trochu dobré nálady a přeji všem čtenářům, aby jim dobrá nálada, optimismus a pohoda vydržela v celém roce 2014!

Václav

ŘEKNI MI, CO ČTEŠ ...

Ladislav PECHÁČEK: HOŘKÁ ČOKOLÁDA

Vydala Euromedia Group, k.s. - Knižní klub v roce 2012

Původně jsem měl do lednového čísla připravené představení jiné knihy, ale o Vánocích jsem se začel do knihy pardubického autora Ladislava Pecháčka „Hořká čokoláda“ a rozhodl jsem se, že vás s touto knížkou seznámit hned, neboť na mě udělala velký dojem. Pecháčkovy knížky „básnické pentalogie“ zná asi většina z vás, ale už méně je známá jeho povídková tvorba. A přitom jeho „Sladkokyselé povídky“ (vyšly v Kruhu v roce 1982) jsou výborné (dodnes vzpomínám na povídku o IQ nebo o hledání podnájmu jedné studentky za zvláštní služby). O knize oceněné cenou Knižního

klubu „Osvobozené kino Mír“ jsem psal v Kobře již před lety (9/2003).

Dvanáct povídek z pera Ladislava Pecháčka je osvěžením na duši. Přiznám se, že jsem povídku „Diamantová svatba“ již před časem četl v souboru nakladatelství Listen „Povídky o mužích“ a už tam se mi líbila. V kontextu s dalšími jedenácti povídkami, symbolicky zobrazenými jako dvanáct dílků hořké čokolády, tvoří úplný celek. I když každá povídka je jiná, má společné jmenovatele, lidi dalo by se říci na okraji společnosti, vzpomínající na staré časy, ale i bývalé umělce, prapodivné celebrity, osoby zatížené Alzheimerovou nemocí, podiviny na okraji společnosti, a to vše zabaleno do staniolu čokolády Rilke (mimochem spojitosť s básníkem Rielkem není čistě náhodná). Najdeme zde vyšetřovatele Karkulku, který je jistým pojítkem příběhů, ale i jeho nadřízeného Vlka. Celá kniha není jen souborem na sobě nezávislých povídek, ale v poslední dvanácté povídce „Čokoláda jedna báseň“ graduje v překvapivé rozuzlení.

Musím říct, že mě Pecháček opět nezklamal. Zachoval si svůj humor, vtip a smysl pro tragikomično. (mimochem některé povídky mi tak trochu připomněli i moji knížku „Svědék neposkrvněného početí“, i když se nechci s doktorem Pecháčkem srovnávat, ale asi máme příbuznou vlnovou délku, že by ona doktorská profese?, takže tihneme oba k absurditám, humoru a onomu „tragikomičnu“, nakonec viz Pecháček, nebudu citovat asi přesně - „Medicína je veselá věda o smutných věcech!“)

všechny povídky se mi líbily, výborná je povídka „Jako zabít Ptáčka“, výborná parodie na dnešní „rychlavašky šoubysny“. Dovolím si jen krátce odcitovat: viz str. 81- „Při každém poslechu – a tomu se dneska nevyhnete – znovu a znovu žasnu nad lidskou hloupostí.“ Nebo str.83: „Od té doby, kdy se dají tóny upravovat elektronicky, zpívá veřejně kdejaký nedouk. Někde vám přidají, jinde uberou, ani nevíte jak – a rázem jste skokanem roku.“ Nebo str. 84: „Kandiduje do senátu, má šestnáctiletou přítelkyni a fanklub.“ Nebo str. 87: „Jenže na radnici sedí politici, pořád jsou nějaké volby, ergo lidová zábava má přednost.“ Nebo str. 88: „Samé mládí, bez hodnot, bez morálky, bez ideálů, víno v kelímku ... To už není frivolnost doby, pane kapitáne, to je kolektivní degenerace.“

Další skvělou povídkou je „Určeno ke skartaci“, kde dojde k

záhadnému úmrtí či sebevraždě hudebního skladatele (nevím, jestli se mylím, ale při četbě jsem si jednoho konkrétního dokonce vybavil, ale to bude podobnost asi jen čistě náhodná). A dovolím si citovat, viz str. 99: „Tři songy pro Sněhurku, tři pro prince, dva pro tu megeru, duet, finále a jde se domů. Kdyby z toho podniku nekoukal slušnej vejvar, já bych do něj prachy necpal.“

Jak jsem vzpomínal v úvodu povídky „Diamantová svatba“ je taky výborná, navíc v kombinaci s jejím volným pokračováním – viz „Diamantová svatba 2“ aneb „viděno z druhé strany“.

A co teprve „Labutí píseň bez not“, to je taky skvost, např. Cituji viz str. 145: „Jenže básněmi se nikdo neuživí. Všichni píšou poezii, a nikdo ji nečte. To není jen můj názor, to napsal Ivan Diviš.“ nebo str. 147: „Její poslední sbírka pojednává o kundě. / Prosím ...?! / O kundě, zopakovala slečna prostě, jako by šlo o přírodní lyriku.“

Nebo str.151: „A vy jste členem Obce, pane doktore? Zjišťovala./ Přestal jsem tam chodit. Pořád se jednalo, a nikdy jsem nechápal o čem. Netoužím po žádném členství. Jak zaslechnu slovo „Usnesení“ dělá se mi šoufl. Konec/ A PEN-klub?/ To je přes kopírák.“

A nebo přímo varující, viz str. 152: „Co je to za zvrácenost, že lidé chtějí vidět spisovatele? Za několik let se tak jako tak přestane číst a místo poezie nám budou pouštět klipy.“

Na závěr ještě jednu ukázkou z poslední povídky „Čokoláda jedna báseň“, která asi nejlépe vystihuje osobu autora knihy, viz str. 181, cituji: „Ve své poslední práci Berka překvapivě prokázal výjimečný smysl pro hořký humor, brilantní dialog i sympatickou sebeironii; bohužel už se můžeme pouze domýšlet, jak by se autorsky dále vyvíjel a kam by jako prozatér směřoval.“

Co říci závěrem: Parafrázuji název poslední povídky – je to „knihy jedna báseň!“

Václav

P.S. Mimochodem nevíte, proč se o takové knize nikde nepíše, nemluví se o ni, není na prvních příčkách v prodejnosti a nenajdete ji vystavenou na regálech našich knihkupectví?

Zatímco o, podle mého názoru, nejružnějších kuchařkách různých pseudocelebrit (nakonec i Pecháček se jím vysmívá) byly zbytečně popsány stohy papíru ... že by neviditelná ruka trhu?!

LITERÁRNÍ VARNSDORF 2014

Městská knihovna Varnsdorf vyhlašuje 11. ročník soutěže. Podmínky soutěže: věk soutěžících není limitován, tematika příspěvků je libovolná a všechny práce musí být původní, dosud nikde nepublikované. Soutěž je anonymní

Soutěžní kategorie: 1.próza, 2.publicistika (reportáž, črta, rozhovor, fejeton, literatura faktu) a 3. poezie.

Organizace a vyhodnocení soutěže: Soutěžní práce je třeba odeslat nejpozději do 15. 02. 2014 na adresu: Městská knihovna Varnsdorf, Otáhalova 1260, 407 47 Varnsdorf. Přijímají se pouze práce psané na psacím stroji nebo formou tištěného výstupu z počítače, řádkování 1,5. Text je třeba psát pouze po jedné straně formátu A4. Každá práce musí mít v záhlaví uveden název, označení žánru příspěvku a identifikační heslo, které si zvolí autor. Soutěžní příspěvek musí být zaslán ve čtyřech vyhotoveních a nesmí mít více než 10 stran textu (tj. u prózy max. 18 000 znaků včetně mezer), u prací v rozsahu nad 10 stran prosíme zaslat pouze úryvek v rozsahu do 10 stran. Autor k soutěžní práci přiloží zalepenou obálku, v níž budou uvedeny tyto údaje: název soutěžní práce, identifikační heslo shodné s heslem v záhlaví práce, jméno autora, datum narození, adresa, číslo telefonu, e-mail. Na zvláštní list papíru je nutné napsat souhlas se zařazením osobních údajů do databáze soutěžících a souhlas s případným uveřejněním soutěžní práce bez nároku na autorský honorář. Soutěž je anonymní, proto osobní údaje nepišťte na listy společně s vašimi příspěvky. Porota otevře obálky až po vyhodnocení příspěvků. Originál soutěžní práce zůstane uložen v archivu Městské knihovny Varnsdorf, kopie se nevracejí. Soutěžní práce bude hodnotit odborná porota. Tři nejlepší práce v každé kategorii budou odměněny cenami. Porota má právo některou z cen neudělit, případně udělit čestná uznání.

Slavnostní vyhlášení výsledků soutěže se uskuteční v červnu 2014. Organizátoři soutěže vydají do konce roku 2014 sborník vybraných prací. Autoři, jejichž příspěvek bude zařazen ve sborníku, obdrží výtisk zdarma. Práce, které nebudou vyhovovat shora uvedeným podmínkám soutěže nebo budou odevzdány po termínu, budou automaticky ze soutěže vyřazeny. Rozsah a vydání sborníku je podmíněno kvalitou soutěžních prací a výší finanční podpory z grantu. Informace podá: Městská knihovna Varnsdorf, tel. 412 372 678, 412 332 963.

Náš večer s Jovankou a slzami v očích

Přišla k nám dnes večer. Vlastně vystoupila ze stránek almanachu Nibiru. Posadila se na nabídnutou židli a vzájemně jsme se prohlíželi. Jestli si můžeme důvěřovat. Na jedné straně stolu já a moje žena s knihou v ruce a brýlemi na očích, v křesle sedí Jovanka, asi 23 let, pohledná dívka, zřejmě podle vizáže a vrkoče pěkných černých vlasů Jihoslovanka. Teď už víme, že je ze Srbska. Ale už není sama, o odstavec výš k ní přisedá asi stejně stará dívka. Růžena – představuje se. Vyprávíme si o konci války, sami jsme to zažili a víme docela přesně, o čem dívky vypráví. Byli jsme v té době přec jen o něco mladší než ony, ale ne zas tak o mnoho. Víme tedy moc dobře, co bylo totaleinsatz pro slávu barbarské Třetí říše. Moji dva prastrýcové byli v koncentráku, bohudík svým zdravým kořínkem přežili. Ale strýček padl v květnové revoluci. Rozumíme si znamenitě. I jakž takž slovně. Která slova nechápe, Růžena od Poděbrad to umí. Začala se učit slovíčka, když s Jovankou o hladu utíkaly z lágru. Statečné holky.

Ale je to fikce, protože před očima nám stárnou. Škoda, bylo to pěkné dívání na dvě krásné slovanské dívky. Proč vlastně my a jižní Slované nesídlíme vedle sebe? Všichni jsme byli málo zdatní, málo nás bylo a vtrhli mezi nás barbaři a nájezdníci, později adaptovaní na divoké Maďary, od západu Germáni, pozdější Rakušané. Nás pak znásilnili Habsburci a je pak Turci. Škoda, mohli jsme mít i společné moře. Jenže Slované jsme byli opravdu holubičí a to jsme dodnes. A věříme nepřítelům a vlastizrádcům a sloužíme jim.

Ale to už dívky se staly ženami, pak stařenami a přišla doba dnešní, ta stejně a jinak krutá, jako ta dřívější. Vpravdě dokonalá propaganda a místní quislingové a moravcové dokázali rozdělit slovanské státy na státečky, snadno ovladatelné velkým bratrem. A někdy k tomu byly potřeba i zbraně. Vyprávíme si o tom. Lidumilní američtí i jiní zbrojaři prý dávají práci milionům lidí, aby nezemřeli hladu, aby za plat vyráběli děsivé zbraně a ještě modernější zbraně a ty méně moderní je třeba někde zničit a tak je prodají i druhé straně. Lidumilové s panděry napěchovanými miliardami ze zubožených

národů, vědecky zpracovaných demagogií. Proto jsou války. A také pro zvrhlý pocit vlády nad světem. Někde to popustíme, aby vznikl odpor a ten pak rozstřílíme ještě modernějšími raketami a bezpilotními tentononc a ubydou i lidé, stejně je jich moc, když jsou už roboti. Bijme se v prsa a říkejme si vlastenci! Vyprávíme si, jak vznikla ta válka na jihu Srbska. Bylo tam hodně Albánců a Velký bratr potřeboval v jižní Evropě další velikou vojensko-četnickou základnu a jak to tedy provést? Stejně jako s naším mírumilovným Československem v tom třicátém osmém roce. Asi by došlo i tady k humanitárnímu bombardování ze strany koalice Francie-Anglie-Německo. Situace podobná i s důvody. Vyprávíme si na to téma se znalostmi a zkušenostmi pozdního věku. Humanitární bombardování! Zopakoval to pan Špaček z Havlova hnízda. Seděl jsem vedle něj před rokem spolu s dalšími třemi autory posledního roku ze Sobotecka. Vcelku malý člověk, příjemně vypráví, zná etiketu a přednáší a píše o ní – kdo by řekl, že tohle může vypustit? Ale to přece jeho pán! Koho chleba jíš, toho lži šíř ! Bylo takových menší postavy v historii mnoho. A všichni se měli dobře a nikdo je nepotrestal, ani za tu třetí říši. Povídáme si o dějinách Jovančiny země, o hajducích i o Titovi. Jenže dnes jsou síly mocnější, než byly za nich a také méně průhledné lži. Svoboda národa. Svoboda spoutaná jako vždycky. Jenže jinak. Můžeme to říci, ale už je to zapsáno v černé knize prohřešků každého jednotlivce. Podívej se, soudruhu, my o tobě víme všechno. Nebo systém desítek ve válečném Německu? Jolanka se z těch řečí vytrácí z křesla někam pryč, daleko, daleko. Škoda, dobře s ní bylo. Jenže Růžena s berlemi a hlubokým citem pro ni to nemůže nevidět. Jolanko, kde jsi, kam se ztrácíš a s hlubokou bolestí za hrudní kostí ji odchází hledat. Jolanko, Jolanko...

Dál už mi to žena pro hluboký vzlyk nepřečetla. Tekou jí slzy z očí. A já na tom nejsem líp. Podávám jí kapesník a mlčíme.

Kdo to napsal? Ptám se.

No přece Franc. A řekni mu, ať už tak smutné věci nepíše. Já pak brečím.

Josef Jindra

Reakce Josefa Jindry na povídku Václava France „Modlitba pro Jovanku“ z almanachu NIBIRU 2013.

Josef Jindra
Dvě tváře Václava Šolce

Díváš se na mě dvěma tvářemi,
kolena – zdá se mi – tíží mě k zemi.
Co bych řek' – nevím,
hledám jen slova pro uctivý rým,
aby tu se mnou stál s kloboukem v ruce.
Jako bych uslyšel mluvit tvé srdce,
co na srdci, to ve tváři.

Tvá pravá tvář je nevole plná,
temná je, tak temná,
třebaže celý čas je slunce nad hlavou.
Tvůj hněv v ní nikdy nezhasíná
a k bohatým dál plody práce
chudých odplavou
a jiný karabáč dnes jiný třímá.
A bez lásky, že vždycky byla zima
a chudě básnit bez chleba,
to nebyla jen velká dřina.
A to plané vlastenčení?
Řád maloměšťáků se nikdy nezmění.
A k tomu ta ztracená láska.

Tu levou tvář ti slunce laská,
že často vzpomínáš,
jak hezká bývá láska,
že právě ta bolavá, co prorůstá bodlácím,
je velikým příznáním člověčím.
Jsou smutná čtyřverší, sonety, gazely,
vždyť láska ztracená jak rána bolí,
až zkrvavěly růže.

Myslím však - co představa má zmůže -,
kdyby tvá lebka při tom věčném spaní,
mohla mít ještě své tiché přání,

pak - aby tvé gazely si milenci šeptali,
v náručí spojení jedněmi ústy.

Vždyť ty to nejlíp znáš,
kdy svět se zdá být pustý.

Václav Franc s manželkou Lad'kou u hrobu Václava Šolce
- foto Josef Jindra

KOBRA

Kulturní občasník regionálních autorů
Vydává Literární spolek při Knihovně Václava Čtvrťka v Jičíně
jako interní tiskovinu.

Připravil : Václav Franc, K Hájku 1724, 509 01 Nová Paka
Franczub@seznam.cz

Ročník 15. Číslo 1. Leden 2014.
(5.ledna 2014)www.ikobra.cz